

Rättsfallssamlingen

I mål T-766/22

Maria Canel Ferreira
mot
Europeiska unionens råd

Tribunalens dom (tionde avdelningen i utökad sammansättning) av den 29 maj 2024

”Personalmål – Tjänstemän – Disciplinärt förfarande – Disciplinåtgärd – Reprimand – Handlingar som är oförenliga med tjänstens anseende – Artiklarna 12 och 21 i tjänsteföreskrifterna – Behörighet för rättsaktens upphovsman – Motiveringskyldighet – Principen om god förvaltning – Opartiskhet – Artikel 41 i stadgan om de grundläggande rättigheterna”

1. *Talan väckt av tjänstemän – Akt som går någon emot – Begrepp – Förberedande rättsakt – Rapport från en administrativ utredning – Omfattas inte (Tjänsteföreskrifterna, artiklarna 90 och 91)*

(se punkterna 22–24)

2. *Talan väckt av tjänstemän – Grunder – Grund som avser rättsstridigheter i klagomålsförfarandet – Upptagande till prövning – Huruvida talan kan vinna bifall på denna grund – Följder (Tjänsteföreskrifterna, artiklarna 90 och 91)*

(se punkterna 30–32)

3. *Talan väckt av tjänstemän – Föregående administrativt klagomål – Administrationens beslut – Iakttagande av principen om god förvaltnings sed – Krav på opartiskhet – Räckvidd – Antagande av beslutet av den som antagit den angripna rättsakten – Tillåtlighet (Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 41.1; tjänsteföreskrifterna, artiklarna 90 och 91)*

(se punkterna 54–59)

4. *Tjänstemän – Beslut som går någon emot – Disciplinåtgärd – Motiveringskyldighet – Räckvidd – Otillräckliga uppgifter rörande de omständigheter som åberopats – Otillåtlighet (Artikel 296 FEUF; tjänsteföreskrifterna, artikel 25 och bilaga IX, artikel 9)*

(se punkterna 63–83)

Resumé

En tjänsteman vid Europeiska unionens råd har väckt talan vid tribunalen, som avgör målet i utökad sammansättning och ogiltigförklarar institutionens beslut att ålägga henne en disciplinåtgärd i form av en reprimand.

Tribunalen uttalar sig härvid om den nya frågan huruvida beslutet om disciplinåtgärd och beslutet om avslag på klagomålet mot denna disciplinåtgärd kan fattas av en och samma person. Vidare avser domen att få slut på den skillnad i rättspraxis som finns vad gäller i vilken ordning tribunalen ska behandla de grunder som anförts självständigt avseende det beslut som antagits till följd av ett klagomål.

I förevarande fall konstaterade tillsättningsmyndigheten, efter en administrativ undersökning rörande sökanden, att hon hade gjort kränkande och aggressiva uttalanden mot sin överordnade genom att anklaga denna för mobbning och vidtog därför den aktuella disciplinåtgärden. Sökanden anförde klagomål mot detta beslut. Tillsättningsmyndigheten avlog emellertid klagomålet. Sökanden väckte talan vid tribunalen och yrkade bland annat att beslutet att tilldela henne en reprimand och beslutet att avslå klagomålet skulle ogiltigförklaras.

Tribunalens bedömning

Tribunalen erinrar inledningsvis om att sökanden måste kunna få lagenligheten av beslutet att avslå klagomålet kontrollerad av unionsdomstolen när han eller hon åberopar en grund som specifikt avser handläggningen av klagomålet. Om sökanden endast hade rätt att väcka talan mot det ursprungliga beslutet, skulle nämligen varje möjlighet att bestrida det administrativa förfarandet vara utesluten. Sökanden skulle nämligen fräntas rätten till ett förfarande som har till syfte att möjliggöra och underlätta en lösning i godo av tvisten mellan tjänstemannen och administrationen och som innebär att den myndighet som tjänstemannen lyder under är skyldig att i överensstämmelse med gällande regler ompröva sitt beslut mot bakgrund av tjänstemannens eventuella invändningar. Under dessa omständigheter anser tribunalen att det är lämpligt att först pröva den grund som avser att beslutet att avslå klagomålet var rättsstridigt, innan tribunalen prövar de grunder som avser det beslut som var föremål för klagomålet. Om tribunalen ogiltigförklarar beslutet att avslå klagomålet, ankommer det nämligen på administrationen att ompröva klagomålet och att därvid se till att det administrativa förfarandet genomförs korrekt. I en sådan situation ska de yrkanden som riktats mot det ursprungliga beslutet avvisas av det skälet att de har framställts för tidigt, eftersom det beslutet kan vara föremål för domstolskontroll endast om det först har omprövats inom ramen för ett korrekt genomfört administrativt förfarande.

Vad gäller den person som är behörig att anta beslutet om avslag på klagomålet, påpekar tribunalen att artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) inte på något sätt kräver att en annan myndighet än den tillsättningsmyndighet som har antagit den rättsakt som går någon emot ska pröva ett klagomål mot denna rättsakt. Tvärtom påpekar tribunalen att unionslagstiftaren avsåg en situation där en och samma myndighet fattar ett beslut som går en tjänsteman emot och därefter avgör det klagomål som ingetts mot beslutet.

Vad vidare gäller själva handläggningens art utgör den inte ett överklagandeförfarande, utan syftar till att den myndighet som tjänstemannen är underordnad ska vara skyldig att ompröva sitt beslut mot bakgrund av tjänstemannens eventuella invändningar

Med hänsyn till klagomålsförfarandets art preciserar tribunalen således att det inte kan slås fast att artikel 41.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som garanterar rätten att få sina angelägenheter behandlade opartiskt av unionens institutioner, har åsidosatts enbart på grund av den omständigheten att beslutet att avslå klagomålet, i enlighet med rådets regler om den interna organisationen, fattades av samma person som den som hade antagit det beslut som klagomålet riktades mot.

När det gäller räckvidden av skyldigheten att motivera ett beslut som går någon emot preciserar tribunalen att syftet med den skyldigheten är dels att ge den som berörs tillräckliga upplysningar för att kunna bedöma om den rättsakt som går honom eller henne emot är välgrundad och om det är lämpligt att inge ett överklagande till unionsdomstolen, dels att göra det möjligt för unionsdomstolen att pröva rättsaktens lagenlighet. Bedömningen av om motiveringen är tillräcklig ska inte ske endast utifrån motiveringens lydelse, utan även utifrån det faktiska och rättsliga sammanhang i vilket antagandet av den angripna rättsakten ingår.

Tribunalen konstaterar i detta avseende att redogörelsen för de omständigheter som tillsättningsmyndigheten lagt sökanden till last i förevarande fall enbart delvis återger en punkt i utredningsrapportens slutsatser, vilken endast utgör en kortfattad sammanfattning av utredarnas överväganden i de tidigare delarna av nämnda rapport. När nämnda stycke citeras taget ur sitt sammanhang framgår inte exakt vilka omständigheter som läggs sökanden till last.

Tillsättningsmyndigheten gav inte heller sökanden några förklaringar avseende de omständigheter som lades henne till last i beslutet att avslå klagomålet, trots sökandens argument avseende åsidosättande av motiveringsskyldigheten som hon hade anfört till stöd för sitt klagomål. Även detta beslut begränsar sig till att delvis upprepa samma punkt i utredningsrapportens slutsatser.

Trots de olika kommentarerna om sökandens olämpliga sätt att kommunicera under hela den tid hon arbetat tillsammans med sin överordnade, preciserar tribunalen att det inte klart och objektivt framgår av utredningsrapporten vilka uppgifter som låg till grund för utredarnas slutsatser avseende överträdelsen av tjänsteföreskrifterna. Även om det angripna beslutet inte antogs i ett sammanhang som var fullständigt okänt för sökanden har sökanden följaktligen fog för att hävda att det angripna beslutet, jämfört med utredningsrapporten, inte innehåller en tillräcklig motivering. Avsaknaden av närmare uppgifter om de omständigheter som lagts sökanden till last hindrar tribunalen från att pröva huruvida det angripna beslutet är välgrundat, vilket motiverar att det ogiltigförklaras.